

הוא, אָבֵל פֶּאֵן לֹא מְשַׁבַּח הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוֹצִיא
אוֹתָם מִן הַגְּלוּת, אֲלֵא חֲמָשִׁים
פְּעַם הַזְּכִיר בַּתּוֹרָה יִצְיָאָת
מִצְרַיִם, לְהוֹדִיעַ הַדְּרָגָה
שֶׁהוֹצִיאָה אוֹתָם, שֶׁהִיא הַיּוֹבֵל,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ יוֹבֵל הִיא שְׁנַת
הַחֲמָשִׁים שָׁנָה, וְהֵם חֲמָשִׁים
שְׁעָרֵי בֵינָה שֶׁנִּמְסְרוּ לַמֶּשֶׁה
בְּסִינַי, פֶּרֶט לְאַחַד שְׁלֹא נִמְסַר לוֹ,
וְלָכֵן הַזְּכִיר חֲמָשִׁים פְּעַם בַּתּוֹרָה
יִצְיָאָת מִצְרַיִם. אָמַר, הָרִי וְדָאֵי
הַתִּישְׁבָּה דְעָתִי.

מִי זֶה אֱלֹהִים אַחֲרַיִם? אֵלּוֹ
הַמְּמַנִּים שֶׁל שְׁבַעִים אַמּוֹת,
וְסַמָּא"ל וְנַח"ש הָרִי שְׁבַעִים
וּשְׁנַיִם, בְּגַלְלֵל זֶה נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא תּוֹרָה מִימִין, שֶׁהוּא חֶסֶד,
וּמִשְׁמָאל שֶׁהוּא גְבוּרָה, שִׁישׁ בָּהּ
שְׁבַעִים פְּנִים לְהַנְצִיל מִשְׁבַּעִים
אַמּוֹת, וְהַתּוֹרָה נִתְּנָה מִמֵּיִם וְאֵשׁ,
שֶׁהֵם שְׁנַיִם, לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל
מִסַּמָּא"ל וְנַחֲשׁ, שֶׁהֵם מִמֵּיִם
וְאֵשׁ, וּבְגַלְלֵם נֶאֱמַר לֹא יִהְיֶה לָּךְ
אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי, וְכַנְגֵּד
שְׁבַעִים אַמּוֹת שְׁבַעִים נֶפֶשׁ, וּמִי
שְׁעוֹבֵר עַל שְׁבַעִים פְּנִים שֶׁל
הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר לֹא יִהְיֶה לָּךְ
אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי, שׁוֹלְטִים
שְׁבַעִים מְמַנִּים וְאַמּוֹת שֶׁל יֵצֵר
הָרַע עַל שְׁבַעִים נֶפֶשׁ.

וְכַמּוֹה גִּלְגוּלִים יִבְאוּ לְאָדָם עַל
הַחֲטָאִים הַלְלוּ, וְאִם לֹא חוֹזֵר
הָאָדָם בַּתְּשׁוּבָה בְּגִלְגוּלִים הַלְלוּ,
אוֹתוֹ הַגּוֹף יוֹרֵד לְאַבְדוֹן, הַגִּלְגוּל
הָרֵאשׁוֹן נִצְבָּע נִצְבָּע לְכֹן,
וְרוֹכֵב הַנֶּפֶשׁ עַל סוּס לְכֹן שֶׁהִיא
הַגּוֹף, וְאִם חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, נֶאֱמַר
בּוֹ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם פְּשׁוּנִים
כְּשֶׁלֶּג יִלְבִּינוּ, וְאִם לֹא, יָבֵא
כְּגִלְגוּל שְׁנִי, וְרוֹכֵב עַל סוּס אֲדָם,
וְאִם חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה נֶאֱמַר עַל
חֲטָאוֹ אִם יֵאָדִימוּ כַּתּוֹלָע כְּצִמְרֵן
יִהְיוּ, וְאִם לֹא, חוֹזֵר וּמִתְגַּלְגֵּל

שְׁמַעוֹן הָכִי הוּא וְדָאֵי, אָבֵל הָכָא לֹא מְשַׁבַּח
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא גְרַמִּיהַ דְאִפִּיק לֹוֹן מִן
גְּלוּתָא, אֲלֵא חֲמָשִׁין זְמַנִּין אֲדַפִּיר בְּאוֹרֵייתָא
יִצְיָאָת מִצְרַיִם, לְאִשְׁתְּמוּדְעָא בְּדְרָגָא דְאִפִּיק
לֹוֹן דְאִיהוּ יוֹבֵלָא, דְאִתְּמַר בֵּיהּ (וַיִּקְרָא כֹה יָא) יוֹבֵל
הִיא שְׁנַת הַחֲמָשִׁים שָׁנָה, וְאִינוּן חֲמָשִׁין תְּרַעֲיָן
דְּבִינָה דְאִתְּמַסְרוּ לַמֶּשֶׁה בְּסִינַי בְּרַחֲדָא דְלֹא
אִתְּמַסַּר לֵיהּ, וּבְגִין דָּא אֲדַפִּיר חֲמָשִׁין זְמַנִּין
בְּאוֹרֵייתָא יִצְיָאָת מִצְרַיִם. אָמַר הָא וְדָאֵי
אִתְּיִשְׁבַּב דְעָתָאֵי.

מָאֵן אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, אֵלִין מְמַנֵּן דְשַׁבְּעִין
אוּמִין, וְסַמָּא"ל וְנַח"ש הָא ע"ב, בְּגִין
דָּא יְהִיב קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹרֵייתָא מִימִינָא
דְאִיהוּ חֶסֶד וּמִשְׁמָאלָא דְאִיהוּ גְבוּרָה, דְאִית
בָּהּ שְׁבַעִין אַנְפִּין לְשׁוֹבָא מִשְׁבַּעִין אוּמִין,
וְאוֹרֵייתָא אִתְּיִהִיבַת מִמֵּיָא וְאִשָּׁא דְאִינוּן תְּרִין,
לְשׁוֹבָא לְיִשְׂרָאֵל מִסַּמָּא"ל וְנַחֲשׁ דְאִינוּן מִמֵּיָא
וְאִשָּׁא, וּבְגִינֵיהוּ אִתְּמַר (שְׁמוֹת כ ג) לֹא יִהְיֶה לָּךְ
אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי, וְלִקְבֹּל שְׁבַעִין אוּמִין
שְׁבַעִין נֶפֶשׁ, וּמָאֵן דְעֵבֵר עַל שְׁבַעִין אַנְפִּין
דְאוֹרֵייתָא דְאִתְּמַר לֹא יִהְיֶה לָּךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם
עַל פְּנֵי, שְׁלֹטִין שְׁבַעִין מְמַנֵּן וְאוּמִין דְיֵצֵר הָרַע
עַל שְׁבַעִין נֶפֶשׁ.

וְכַמּוֹה גִּלְגוּלִין יִתּוּן לְבַר נֶשׁ עַל חוֹבִין אֵלִין,
וְאִם לֹא חוֹזֵר בְּרַחֲדָא בְּאוֹרֵין
גִּלְגוּלִין, הֵהוּא גּוֹפָא נְחִית בְּאַבְדוֹן, גִּלְגוּלָא
קְדָמָא אֲצַטְבַּע בְּגוֹוֹן חוֹזֵר, וְרוֹכֵב נֶפֶשׁא
בְּסוּסֵיָא חוֹזֵרָא דְאִיהוּ גּוֹפָא, אִם חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה
אִתְּמַר בֵּיהּ (יִשְׁעִיָה א יח) אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם פְּשׁוּנִים
כְּשֶׁלֶּג יִלְבִּינוּ, וְאִם לֹא יִתִּי בְּגִלְגוּלָא תְּנִינָא,
וְרוֹכֵב בְּסוּסֵיָא סוּמְקָא, וְאִם חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה
אִתְּמַר בְּחוֹבָא דִּילֵיהּ (סו) אִם יֵאָדִימוּ כַּתּוֹלָע
כְּצִמְרֵן יִהְיוּ, וְאִם לֹא, אִתְּחַזֵּר אִתְּגַלְגֵּל בְּגִלְגוּלָא

בגלגול שלישי, ורוכב על סוס ירק, וזה הגוף.

והם מזל אריה, מזל שור, מזל נשר, שעליהם נאמר הן כל אלה יפעל אל"ל פעמים שלש עם גבר, ואם שלש אלה לא יעשה לה, לנפש, בשלשה גלגולים, שעושה לה שאר פסות ועונה, ויצאה חנם אין כסף, ועל שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו, ועל ארבעה, שהוא מזל אדם, לא אשיבנו, שלא יקלקלו אותו.

אבר לצדיקים, ועשה חסד לאלפים, אלפים ודאי, שלשה גלגולים בהם הוא מרויח שלשת אלפים, שהם עולמות של פסופים, ולמי? לאהביו ולשמרי מצותיו. לרשעים שהם לא יחזרו בתשובה בשלשת הגלגולים הללו, נאמר בהם והאבדתי את הנפש ההיא מקרב עמה. אמר: רבי, אם פן אני יורד, אלא שבע ארצות הן, ועולים לשבעים פנגד שבעים נפש, ושבע ארצות הן: ארץ, אדמה, ארקא, גיא, ציה, נשיה, תבל, והם שבעה מדורי גיהנם. אותה נפש שלא חזרה בתשובה בשלשת אלה, מוריד אותה הקדוש ברוך הוא למדורי גיהנם הללו, ושם נשפחת לדורי דורות.

ואם הוא צדיק, נאמר בו פי שבע פול צדיק וקם. אמר לו רבי אלעזר: ואם הוא צדיק, למה ירד לשם? אלא כדי להוציא משם כל נפש ונפש שהרהרו תשובה ומתו בקצור שנים, והוא טורח בשבילו, זהו מאמר ראשון שהוא בראשית.

תקון שלשים ושש

בראשית, זו מצוה ראשונה, שנרמזה בשלשים ושנים שבלים, שהם שלשים ושנים

תליתאה, ורכיב בסוסיא ירוקא ודא גופא. ואינון מזל אריה מזל שור מזל נשר, דעלייהו אתמר (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל"ל פעמים שלש עם גבר, ואם שלש אלה לא יעשה לה (שמות כא יא) לנפשא בתלת גלגולין, דעביד לה שאר פסות ועונה, ויצאה חנם אין כסף (שם), ועל שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו (עמוס ב א), ועל ארבעה דאיהו מזל אדם לא אשיבנו, דלא יקלקלו ליה.

אבר לצדיקיא ועשה חסד לאלפים (שמות כה), אלפים ודאי, תלת גלגולין בהון איהו רוח תלת אלפין דאינון עלמין דכסופין, ולמאן לאהביו ולשמרי מצותיו (שם), לחייבא דאינהו לא יחזרון בתיובתא בתלת גלגולין אלין, אתמר בהון (ויקרא כג לא) והאבדתי את הנפש ההיא מקרב עמה, אמר רבי אם פן אנה נחית, אלא שבע ארעין אינון, וסלקין לשבעין לקבל שבעים נפש, ושבע ארעין אינון ארץ אדמה ארקא גיא ציה נשיה תבל, ואינון שבע מדורין דגיהנם, ההיא נפשא דלא חזרה בתיובתא באלין תלת, נחית לה קודשא בריך הוא במדורין דגיהנם אלין, ותמן אתנשי לדרי דרין.

ואם הוא צדיק אתמר ביה (משלי כד טז) פי שבע יפול צדיק וקם, אמר ליה רבי אלעזר, ואם הוא צדיק אמאי נחית תמן, אלא בגין לאפקא מתמן כל נפשא ונפשא מאלין דהרהרו בתיובתא ומתו בקצרות שנין, ואיהו טרח בגיניה, דא איהו מאמר קדמא דאיהו בראשית.

תקונא תלתין ותלת

בראשית דא פקודא קדמא, דאתרמיז

בַּל"ב שְׁבִילִין, דְּאִינוּן ל"ב אֱלֹהִים דְּעוּבְדָא דְּבְרָאשִׁית, כ"ב אֲתוּוּן וְעֵשֶׂר אֲמִירָן דְּאֲתַפְלִילָן בְּהוּ, תְּקוּנָא קְדָמָא יִרְאָה, וְעֵלָה אֲתָמַר (תהלים קיא ע) רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהו"ה, דְּאִית דְּחִילוּ וְאִית דְּחִילוּ, (דף עו ע"א) יִרְאֵת יְהו"ה דָּא שְׂכִינְתָא מְלָכוֹת קְדִישָׁא, יִרְאָה רְעָה דָּא רְצוּעָה לְאֶלְקָא לְחֵיבָיָא, וּמְאִי נִיהוּ סָם הַמּוֹת דְּסַמְא"ל, נוֹקְבָא דִּילֵיהּ, יִרְאֵת יְהו"ה אִיהִי אֲגָרָא לְמָאן דְּנָטִיר פְּקוּדִין דְּלֹא תַעֲשֶׂה, יִרְאָה רְעָה אִיהִי רְצוּעָה לְאֶלְקָא לְמָאן דְּאֵעִבֵר עֲלֵיהּ.

אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית, עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת וְעֵשֶׂר אֲמִירוֹת שְׁנַכְלָלוּ בְּהֵם. הַתְּקוּן הַרְאֵשׁוֹן יִרְאָה, וְעֵלָה נֶאֱמַר רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהו"ה, שְׂיֵשׁ יִרְאָה וְיֵשׁ יִרְאָה. יִרְאֵת יְהו"ה זֶה הַשְּׂכִינָה, הַמְּלָכוֹת הַקְּדוֹשָׁה, יִרְאָה רְעָה זֶה רְצוּעָה לְהַלְקוֹת אֶת הַרְשָׁעִים, וּמִי הוּא? סָם הַמּוֹת שֶׁל סַמְא"ל, הַנּוֹקְבָה שְׁלוֹ, יִרְאֵת יְהו"ה הִיא שְׂכָר לְמִי שְׁשׁוּמֵר מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, יִרְאָה רְעָה הִיא רְצוּעָה לְהַלְקוֹת אֶת מִי שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶן.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר אֲלַעְזָר בְּרִי, אִית מָאן דְּדָחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּגִין דְּיִיחֹון בְּנוֹי וְיִסְגִי עוֹתְרִיהּ בְּהֵאִי עֲלֵמָא, וְאִי חֲסֵר מְהֵאִי לָא דְּחִיל לֵיהּ, הֵאִי לָא שְׂוִי לֵיהּ יִרְאֵת יְהו"ה לְעַקְרָא, אֲבָל מָאן דְּדָחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בֵּין בְּטִיבוּ בֵּין בְּעָאקוּ, הָא דָּא שְׂוִי יִרְאֵת יְהו"ה בֵּיהּ לְעַקְרָא, דְּתַלְת דְּרַגְיָן אִינוּן דְּיִרְאָה, אִית יִרְאָה בֵּין בְּטִיבוּ בֵּין בְּעָאקוּ, וְאִית יִרְאָה דְּדָחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּטִיבוּ וְלֹא בְּעָאקוּ, וְאִית יִרְאָה דְּלֹא שְׂוִי לָהּ עֲלֵיהּ לְעַקְרָא בֵּין לְטִיבוּ בֵּין לְעָאקוּ, צְדִיק גְּמוּר שְׂוִי לָהּ עֲלֵיהּ לְעַקְרָא בֵּין לְטִיבוּ בֵּין לְדִינָא, בִּינוּנִי שְׂוִי לֵיהּ עֲלֵיהּ לְטִיבוּ וְלֹא לְדִינָא, רְשָׁע גְּמוּר לָא שְׂוִי לֵיהּ עַקְרָא לָא בְּטִיבוּ וְלֹא בְּדִינָא.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר: אֲלַעְזָר בְּנִי, יֵשׁ מִי שְׂיִרְא מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא כְּדִי שְׂיִיחִיו אֶת בְּנָיו וַיִּגְדֵּל עֲשָׂרוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאִם חֲסֵר מְזָה, אִינוּן יִרְא מִמֶּנּוּ, זֶה לֹא שֵׁם לוֹ אֶת יִרְאֵת יְהו"ה לְעַקְרָא, אֲבָל מִי שְׂיִרְא אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא בֵּין בְּטוֹב בֵּין בְּצָרָה, זֶהוּ מִי שְׁשֵׁם אֶת יִרְאֵת יְהו"ה בּוֹ לְעַקְרָא, שְׁשֵׁלֵשׁ דְּרַגּוֹת הֵן שֶׁל יִרְאָה, יֵשׁ יִרְאָה בֵּין בְּטוֹב בֵּין בְּצָרָה, וְיֵשׁ יִרְאָה שְׂיִרְא אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּטוֹב וְלֹא בְּצָרָה, וְיֵשׁ יִרְאָה שְׁלֹא שֵׁם אוֹתָהּ עֲלֵיו לְעַקְרָא, בֵּין לְטוֹב בֵּין לְצָרָה. צְדִיק גְּמוּר שֵׁם אוֹתָהּ עֲלֵיו לְעַקְרָא בֵּין לְטוֹב בֵּין לְדִין, הַבִּינוּנִי שֵׁם אוֹתָהּ עֲלֵיו לְטוֹב וְלֹא לְדִין, הַרְשָׁע הַגְּמוּר לֹא שֵׁם אוֹתָהּ עַקְרָא, לֹא בְּטוֹב וְלֹא בְּדִין.

וְשְׂכִינְתָא אֲמַאי אֲתַקְרִיאַת יִרְאָה, דְּהָא הִיא מְסֻטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא אֲתַנְטִילַת, אֲלֵא כְּמָה דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא נְטִיל מְרַחְמֵי וְדִינָא דְּאִינוּן יְמִינָא וְשְׂמָאלָא, הָכִי אִיהִי נְטִילָא מְתַרְוִייהוּ, מְסֻטְרָא דְּשְׂמָאלָא דָּא אֲתַקְרִיאַת יִרְאָה פְּחַד יִצְחָק, דְּמְסֻטְרָא דִּימִינָא אֲהַב"ה אֲתַקְרִי, וְדָא פְּקוּדָא תְּנַנְיָא דְּאֲתָמַר בְּהּ (ירמיה לא ב) וְאֲהַבַּת

וְרַכְמָה הַשְּׂכִינָה נִקְרְאֵת יִרְאָה? שְׂהֵרִי הִיא נְטִילָה מְצַד הָעַמּוּד הָאֲמַצְעִי. אֲלֵא כְּמוֹ שְׁהַעַמּוּד הָאֲמַצְעִי נוֹטֵל מְרַחְמִים וְדִין, שְׁהֵם יְמִין וְשְׂמָאל, כִּף הִיא נוֹטֵלַת מְשֻׁנְיָהֶם, מְצַד הַשְּׂמָאל זֶה נִקְרְאֵת יִרְאָה, פְּחַד יִצְחָק, שְׂמַצְד הַיְמִין נִקְרָא אֲהַב"ה, וְזוֹ הַמְצָוָה הַשְּׁנִיָּה שְׁנֵאמַר בְּהּ וְאֲהַבַּת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךָ עַל כֵּן מְשַׁכְּתִיךָ חֲסֵד. וּמְצַד שְׁנֵי הַצְּדָדִים הַלְלוּ נִקְרָא

עולם אַהבתיך על פן משכתיך חסד. ומהרין סטרין אלין אַתְקרי עמודא דאַמְצעיִתא אור ונר, ושכינתא אורה אבוקה, אורה, ליהודים היתה אורה (אסתר ה טז), אבוקה הכי אוקמוהו מארי מתניתין דצדיקים קיימין קמי שכינתא פגור לפני האבוקה. מסטרא דימינא יהו"ה, ומסטרא דשמאלא אדנ"י דתמן דין, ובגין דא פיומא קדמא ויאמר אלהי"ם יהי אור (בראשית א א), בגין דחמש אור אינון פיומא קדמא, ואינון ה' עלאה ומתמן נהרין, י' בשמאלא ודא נר, ודא ה"י מן אלהי"ם ה' לימינא י' לשמאלא, (ו' מל"א מתרנייהו עמודא דאַמְצעיִתא, בן י"ה, ודא איהו רזא אלהי"ם מל"א ה", דא כתיבת קדמא. ורזא דמלה ה"א, אלהי"ם דא מל"א בהפוך אתוון, ודא ה' ועירא, דאיהו מל"א מתלת אתוון, ואתעבדת היו"ה, לעילא איהו היו"ה, ובה מתחילין אתוון דאורייתא ה"ו ולבתר מ"י, ואנה אשתכח ה' בתראה, אלא ד' תות למחוי ה', אלא מאן גרם דפרח מינה ו' דאיהו ירך דילה, אלא נתנני שוממה כל היום דנה (איכה א יג), דא הוד דאיהו ירך דילה דאתחזרת איהו דנה באלף חמשאה, בגין דפרח מינה ירך, דעליה אתמר (בראשית לב כג) ותקע כף ירך ועלב, אשתמודע דמימינא קא מתחלת לממני את ד' עד נצח, והוד איהו ירך שלימו דילה, ודא איהו דאתנהיב למשה, דא הוא דאתמר ונתן הוד למשה).

תקונא תלתין וארבע

בראשית, ב' נוקבא פתיחא לקבלא מימינא, לההוא (נ"א מההוא) דגמיל חסד עמה, ואמאי דאת י' על רישיה פגוונא דא ג', ובגין דא הרוצה להחפים ידרים, אם פן אמאי ג' אחר לב', אלא רזא דמלה ואיש אשר יקח את אחתו פת אביו או בת אמו וראה את ערותה ויהי תראה את ערותו חסד הוא, ב' החזירה פניה מא', ג' החזירה פניה מב', ד' החזירה פניה מד', כל האותיות החזירו פניהן זו מזו, (ויקרא כ יז), ב' חזרת אנפוי מא', ג' אחזרת אנפוי מב', ד' חזרת אנפוי

העמוד האמצעי אור ונר, והשכינה אורה, אבוקה. אורה - ליהודים היתה אורה, אבוקה - כף פרושהו בעלי המשנה, שצדיקים עומדים לפני השכינה פגור לפני האבוקה, מצד הימין יהו"ה, ומצד השמאל אדנ"י, ששם הדין, ומשום זה ביום הראשון ויאמר אלהי"ם יהי אור, משום שחמשה אור הם ביום הראשון, והם ה' העליונה, ומשם מאירים, י' בשמאל, וזה נר, וזה ה"י מן אלהי"ם, ה' לימין י' לשמאל, (ו' מל"א משניהם העמוד האמצעי, בן י"ה, וזהו סוד אלהי"ם מל"א ה", זו כתובה ראשונה. וסוד הדבר - ה"א, אלהי"ם זה מל"א"ה בהפוך אותיות, וזו ה' ועירא, שהיא מלאה משלש אותיות, ונעשית היו"ה, למעלה הוא היו"ה, ובה מתחילים אותיות התורה ה"ו ואחר כך ט"ו, ואנה נמצאת ה' אחרונה? אלא ד' היתה להיות ה' אלא מי גרם שפרח ממנה ו' שהוא הדרך שלה? אלא נתנני שוממה כל היום דנה, וזה הוד שהוא הדרך שלה, שהוא חור דנה באלף החמישי, משום שפרח ממנה ירך, שעליו נאמר ותקע כף ירך ועלב, נודע שממין מתחילה למנות האות ד' עד נצח, והוד הוא הדרך, השלמות שלה, וזהו שנתן למשה, וזהו שנאמר ונתן הוד למשה).

תקון שלשים וארבעה

בראשית, ב' נקבה פתוחה לקבל מימין, לאותו (מאותו) שגומל עמה חסד, ולמה? שהאות י' על ראשו כמו זה ג', ומשום זה הרוצה להחפים ידרים, אם פן, למה ג' אחר לב'? אלא סוד הדבר - ואיש אשר יקח את אחתו פת אביו או בת אמו וראה את ערותה ויהי תראה את ערותו חסד הוא, ב' החזירה פניה מא', ג' החזירה פניה מב', ד' החזירה פניה מד', כל האותיות החזירו פניהן זו מזו,